

PRILOGA 3

Okvirni seznam ekosistemskih elementov, antropogenih obremenitev in človekovih dejavnosti, pomembnih za morske vode

Preglednica 1: Struktura, funkcije in procesi morskih ekosistemov

Tema	Ekosistemski elementi	Možni parametri in značilnosti (opomba 1)	Ustrezni deskriptorji kakovosti iz priloge 1 (opombi 2 in 3)
Vrsta	Skupine vrst (opomba 4) morskih ptic, sesalcev, plazilcev, rib in glavonožcev morske regije ali podregije	<p>Prostorska in časovna variabilnost na vrsto ali populacijo:</p> <ul style="list-style-type: none"> – porazdelitev, številčnost oziroma biomasa, – velikost, starost in spolna struktura, – stopnje plodnosti, preživetja in smrtnosti oziroma poškodb, – vedenje, vključno z gibanjem in migracijami, – habitat za vrsto (obseg, primernost). <p>Vrstna sestava skupine</p>	1; 3
Habitati	Habitatni tipi vodnega stolpa (pelagičen) in morskega dna (bentoški) (opomba 5) ali drugi habitatni tipi, vključno z njihovimi povezanimi biološkimi združbami v celotni morski regiji ali podregiji	<p>Za habitatni tip:</p> <ul style="list-style-type: none"> – porazdelitev in obseg habitata (ter volumen, če je ustrezno), – vrstna sestava, številčnost oziroma biomasa (prostorska in časovna variabilnost), – velikostna in starostna struktura vrst (če je ustrezno), – fizikalne, hidrološke in kemijske značilnosti. <p>Dodatno za pelagične habitate:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pogostost cvetenja planktona in prostorski obseg. 	1; 6
Ekosistemi, vključno s prehranjevalnimi spleti	Ekosistemska struktura, funkcije in procesi, vključno s/z: – fizikalnimi in hidrološkimi značilnostmi,	<p>Prostorska in časovna variabilnost:</p> <ul style="list-style-type: none"> – temperature vode in ledu, – hidrologije (valovanje in tokovi; naraščanje, 	1; 4

	<ul style="list-style-type: none"> – kemiskimi značilnostmi, – biološkimi značilnostmi, – funkcijami in procesi. 	<ul style="list-style-type: none"> mešanje, zadrževalni čas, dotok sladke vode; višina morja, morska gladina), – batimetrije, – motnosti (mulj/usedline), bistrosti, zvoka, – substrata morskega dna in morfologije, – slanosti, hranil (N, P), organskega ogljika, raztopljenih plinov ($p\text{CO}_2$, O_2) in vrednosti pH, – povezav med habitati in vrstami morskih ptic, sesalcev, plazilcev, rib in glavonožcev, – strukture pelagične in bentoske skupnosti, – produktivnosti. 	
--	---	---	--

Opombe k preglednici 1:

- Opomba 1: Podan je okvirni seznam ustreznih parametrov in značilnosti za vrste, habitate in ekosisteme, ki odraža parametre, na katere vplivajo obremenitve iz preglednice 2 te priloge in ki so pomembni za merila, določena v skladu z 9. členom te uredbe.
- Opomba 2: Številke v tem stolpcu se nanašajo na ustrezne oštevilčene točke v prilogi 1 te uredbe.
- Opomba 3: V preglednici 1 so navedeni le deskriptorji kakovosti 1, 3, 4 in 6, ki temeljijo na stanju in za katere so merila določena v skladu z 9. členom te uredbe. Vsi drugi deskriptorji kakovosti iz priloge 1 te uredbe, ki temeljijo na obremenitvah, so lahko ustrezeni za vsako temo.
- Opomba 4: Te skupine vrst so dodatno opredeljene v delu II priloge Sklepa 2017/848.
- Opomba 5: Habitatni tipi so dodatno opredeljeni v delu II priloge Sklepa 2017/848.

Preglednica 2: Antropogene obremenitve, uporaba in človekove dejavnosti, ki se izvajajo v morskem okolju ali nanj vplivajo

1. Antropogene obremenitve na morsko okolje			
Tema	Obremenitev (opomba 1)	Možni parametri	Ustrezni deskriptorji kakovosti iz priloge 1 (opombi 2 in 3)
Biološka	vnos ali razširjenost neavtohtonih vrst	Intenzivnost ter prostorska in časovna variabilnost obremenitve v morskem okolju, in kjer je ustrezno, pri virusu.	2
	vnos mikrobnih patogenov		-
	vnos gensko spremenjenih vrst in prenestitev avtohtonih vrst		-
	izguba ali sprememba naravnih bioloških skupnosti zaradi gojenja živalskih ali rastlinskih vrst		-
	vznemirjanje vrst (npr. kjer se razmnožujejo, počivajo in prehranjujejo) zaradi človekove prisotnosti		-
	ekstrakcija ali smrtnost oziroma poškodbe prostoživečih vrst (s komercialnim in športnim ribolovom ter drugimi dejavnostmi)		3
Fizična	fizične poškodbe morskega dna (začasno ali reverzibilno)		6; 7
	fizična izguba (zaradi trajne spremembe substrata morskega dna ali morfologije in ekstrakcije substrata morskega dna)		
	spremembe hidroloških pogojev		
Snovi, odpadki in energija	vnos hrani – razpršeni viri, točkovni viri, izpusti v ozračje		5
	vnos organskih snovi – razpršeni in točkovni viri		
	vnos drugih snovi (npr. sintetične snovi, nesintetične snovi, radionuklidi) – razpršeni viri, točkovni viri, izpusti v ozračje, akutni dogodki		
	vnos odpadkov (trdni odpadki, vključno z mikroodpadki)		8; 9
	vnos antropogenega zvoka (impulzen, neprekinjen)		10
			11

	vnos drugih oblik energije (vključno z elektromagnetnimi polji, svetlobo in toploto)		
	vnos vode – točkovni viri (npr. slanica)		-

2. Uporaba in človekove dejavnosti, ki se izvajajo v morskem okolju ali nanj vplivajo

Tema	Dejavnost
Fizično preoblikovanje rek, obale ali morskega dna (upravljanje voda)	pridobivanje zemljišč
	kanaliziranje in druge spremembe vodotokov
	varstvo obale in protipoplavna zaščita
	konstrukcije na morju (razen za nafto/plin/obnovljive vire)
	preoblikovanje morfologije morskega dna, vključno z izkopavanjem in odlaganjem materiala
Ekstrakcija neživilih virov	ekstrakcija mineralov (kamni, kovinske rude, prod, pesek, školjčne lupine)
	ekstrakcija nafte in plina, vključno z infrastrukturo
	ekstrakcija soli
	ekstrakcija vode
Proizvodnja energije	proizvodnja energije iz obnovljivih virov (veter, valovi in plimovanje), vključno z infrastrukturo
	proizvodnja energije iz neobnovljivih virov
	prenos električne energije in komunikacije (kabli)
Ekstrakcija živilih virov	ribolov in nabiranje lupinarjev (komercialni, športni)
	predelava rib in lupinarjev
	izkoriščanje morskih rastlin
	lov in nabiranje za druge namene
Gojenje živilih virov	akvakultura – morska, vključno z infrastrukturo
	akvakultura – sladka voda
	kmetijstvo
	gozdarstvo
Promet	prometna infrastruktura
	promet – plovba
	promet – zrak
	promet – kopno
Komunalna in industrijska uporaba	komunalna uporaba
	industrijska uporaba
	ravnjanje z odpadki in njihovo odstranjevanje
Turizem in prosti čas	infrastruktura za turizem in prosti čas

	turistične in prostočasne dejavnosti
Nacionalno-varnostni sistem	aktivnosti vojske, policije in civilne zaščite
Izobraževanje in raziskave	raziskovalne in izobraževalne dejavnosti

Opombe k preglednici 2:

- Opomba 1: Presoja obremenitev mora obravnavati njihove ravni v morskem okolju, stopnje vnosov (iz kopenskih ali atmosferskih virov) v morsko okolje.
- Opomba 2: Številke v tem stolpcu se nanašajo na ustrezne oštrevilčene točke v prilogi 1 te uredbe.
- Opomba 3: V 1. točki preglednice so navedeni samo deskriptorji kakovosti 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10 in 11, ki temeljijo na obremenitvah in za katere so merila določena v skladu z 9. členom te uredbe. Vsi drugi deskriptorji kakovosti iz priloge 1 te uredbe, ki temeljijo na stanju, so lahko ustrezni za vsako temo.